

دائرة مخصوصه
در سعادتده باب عالی جوارنده

محل اداره :

مستطابق

اخطار :

مسئله مزه موافق آثار جدیده مع المنونیه
قبول او انورد
درج ابدیه بن آثار اعاده او انواز

دین، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیات و سیاسیات و بالخاصه کرب سیاسی و کرب اجتماعی و مدنی احوال و مشورته اسلامیه در بحث ایدر و هفته در نشر انور.

آبونه بدلی

سنه لکی التي آیلنی

ممالک عثمانیه ایچون	۸۰	۴۰	غروش
روسیه	»	۳۰۵	روبله
سائر ممالک اجنبیه	»	۹	فرائق

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قبرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

در دنجی جلد

۱۷ جمادی الاول ۳۲۸ پنجشنبه ۱۳ مایس ۳۲۶

عدد : ۹۰

جمال الدین افغانی

شرقک یتشدیردیکی فطرتلرک ایوکسکی اولماسه بیلله ایوکسکارندن بری اولدیغی شهبه کوتورمه یین مرحوم جمال الدین افغانی به دأر برقاچ سوز سویله مک ایستورم . ایچمزده مرحومی کورمه یین چوقسه ده ، ظن ایدرم ، ایشته یین ، بیلمه یین یوقدر . احتمال که سوکیلی قارلریمز شوسطرلرده جمال الدینک حیات خصوصیه سنه ، حیات علمیه سنه ، حیات سیاسی سنه عائد معلومات کوره جکارینی ظن ایدیورلر . خایر ، اولیله اطرافلی برترجه حالی انشاءالله ایلیده یازارز . بنم بوکون یایمق ایسته دیکم برشی وارسه اوده حضرتک خاطرۀ پاکنه سورولمک ایسته نیلن برلکیمی ، برلوت بهتانی کوسترمک ، اونک باهیتمی ، زهدن کادیکنی تدقیق ایله مکدر .

جمال الدینک مطبوع ، غیر مطبوع برچوق رساله لری ، مقاله لری ، خطبه لری وارسه ده مرحوم مشارالیه ک بویوک ، اک مخلص اثری بنجه مصر مقتدی مرحوم شیخ محمد عبده در . اوت ، شناسی ملته اک معظم خدمتی نامق کالی یتشدیرمک صورتیله ادا ایتدیکی کبی ، جمال الدین ده عالم اسلامه اک قیمتلی بریادکار اوله رق مفتی مرحومی براقشدر . شیخ محمد عبده ک اولمش یورکاره روح غیرت ، روح شہامت نفخ ایدن سحر مبین بیانی ، اوفیض جوشا جوشی هانکی منبعدن آلیوردی ؟ شهبه سز استاد معظمی جمال الدینک سانحاتندن .

جمال الدینک استانبوله برنجی کلیشی عالی پاشانک صدارتته تصادف ایتمش ایدی . مرحوم افغانیلره مخصوص اوسویملی قیافت ایچنده اوله رق پاشانک مجلسنه کیرر ، اک یوکسک موقع شرفی احراز ایدر ، کیمسه نک نائل اوله مایه جنی حرمتی کوروردی . مع مافیسه جمال الدینی تقدیر ایدن یالکز عالی پاشا دکل ایدی . استانبولک بوتون امراسی ، وزراسی ، کباری عادتجه ، قیافتجه ، لسانجه کنیدیلرینه بیکانه کلیسی ایجاب ایدن بوذاتک علمنه ، دیانتته ، علو جنبانه حیران اولمشلردی . آرهدن آلتی آی قدر برزمان کچنجه جمال الدین مجلس معارف اعضالغنه تعیین اولندی . بومأموریتندہ معارفک تعمیمی ایچون دوشوندیکی وساطتی بی پروا سویلدی که ارقداشلری بونک رأینه اشتراک ایتیموردی . وقتک شیخ الاسلامی بولنان ذات جمال الدینک فکرلرینی منفعت خصوصیه سنه مفایر کوردیکی ایچون فنا حالدہ قیزیور ، زواللی بی نظردن دوشورمک ایچون وسیله آرییوردی .

۱۲۸۷ سنه سی رمضانده ایدی که دارالفنون مدیری تحسین افندی [موسیو محسین] شیخ مرحومدن فنون و صنایعه تشویق یولنده برنطق ایسته مش ایدی . جمال الدین ترکجه سی اوقدر قوتلی اولدیغنی ایلری سورهرک معذور کورلمسنی رجا ایتمش ایسه ده بریکینک اصراری اوزرینه مضطر قاله رق اطرافلی برنطق ترتیب ایتمش ، مع مافیسه زمین وزمانه موافق اولوب اولدیغنی اکلامق ایچون اولجه مملکتک ایلری کلنلرینه کوسترمش ایدی .

دارالفنونک آچیله جنی کون جمال الدینک نطقنی دیکله مک ایچون

استانبولک امراسی ، علماسی ، اشرافی کاملاً طویلانمش ایدی . شیخ الاسلام ده جماعتک ایچنده بولونیوردی . جمال الدین کرسی خطابتہ چیقنجه شیخ الاسلام اولانجه دقتنی نطقک ایچنده سوء تأویله قابلیتلی براییکی جمله صید ایتمه یه حصر ایله مش ایدی .

جمال الدین نطقنده دییوردی که : « معیشت انسانیه بریدن ذی حیاتہ بکزر ؛ صناعتک هربری ، معیشتہ اولان مداری اعتباریله ، اوبدنک برعضوی مثابه سننده در ؛ مثلاً ملک تدیرک ، اراده نک مرکزی اولان دماغک عینیدر . دمیچیلک قول ، چفتجیلک جکر ، کیجیلک ایاق کییدر ... » جمال الدین بوکی بسیط تشبیهلرله بوتون اعضایی صایدقندن سوکره شونتیجه یی ویرییوردی : « سعادت انسانیه نک بنیه سی ، جسمی بوضورتله تشکل ایدر . جسمک حیاتی ایسه روح ایله قائم اولماسنه نظراً بوجسمک یعنی سعادت بشریه نک روحی یانبوتدر ، یاخود حکمتدر . لکن بونلر باشقه باشقه شیلردر .

نبوت برعطای الہیدر که چالشمقله الده ایدیله من . جناب حق مخلوقلری آرهدندن هرکیمی ایسترسه بوفیضه مظهر قیلار : الله اعلم حیث یجعل رسالاته . حکمتہ کلنجه بواعمال فکر ایله ، اکتساب معلومات ایله قازانیلیر . سوکره ، نبی خطادن معصومدر ؛ حال بوکه حکیم خطایه دوشه بیلیر . برده احکام نبوت دامن عصمتی لوٹ باطلک هجومندن منزہ اولان علم الہی اوزرینه وارد اولمشدر که بونلری قبول ایمانک فرائض اساسیه سننددر ؛ حکمانک آراسنه کلنجه بونلره اتباع متحتم اولیوب آنجق شرع الہی به مخالف اولماق شرطیله عقله موافق کفی قبول ایدیله بیلیر . »

ایشته جمال الدینک نبوتہ عائد اولمق اوزره سویلدیکی سوزلر بوندن عبارتدی که علمای اسلامک اجماعیله ثابت اولان حقیقته تمامیله مطابق اولدیغنی حالدہ شیخ الاسلام ، مرحومدن انتقام آلمق ایچون ، جمال الدین نبوت برنوع صنعتدر ، دییور شایعه سنی چیقاردی ؛ بونی تأیید ایچونده ، نبوتی صنایعه دأر ایراد ایتدیکی برنطقده ذکر ایتدی ، دیدی . دها صکره جامعارده کی واعظله شیخک علمینده یوروملرینی امر ایلدی . زواللی جمال الدین علمینده کی سوزلرک بهتان محضدن عبارت اولدیغنی ، حقیقتک میدانہ چیقمسی ایچون شیخ الاسلام ایله محاکمه ایدلمسی لازم کله جکنی سویلدیسه ده کیمسه یه دیکله تهمدی . مسئله غزته لریک آغزینده دوشدی ؛ بونلرک بر قسمی شیخ الاسلامک ، بر قسمی ده شیخک لهنده اداره کلام ایتدی .

نهایت مرحومک سودکلرندن بر قسمی مشارالیه صبر وسکینت توصیه ایتدیلر ، زمان بوکی حق سز شایعه لری حکمدن دوشورر ، حقیقتی میدانہ چیقاریر دیدیلرسه ده غیرت دینیه سی علمی قدر یوکسک اولان جمال الدین بردرلو طوره مدی ، هر حالده شیخ الاسلام ایله مرافعه ایدلمسنی مصرانه ایسته دی . عاقبت افکار سکون بولنجه یه قدر استانبولی ترک ایدرک بالآخره ایسترسه یه عودت ایتمک شرطیله نفی حقنده ارادۀ علیه صادر اولدی . زواللی جمال الدین هر معناسیله مظلوم بر حالده استانبولی ترک ایله مصره کیتمکه مجبور اولدی .

تعصب اسلامی

معناى حقبةىسى

حقایق

اسرار انکیز بر قوه قاهره نك سوق و تحریک کله ، بشریت متحیرده ، مجرای تکامل مستمرینی هیچ سنده لیه رك تعقیب ایتمکده در . و کائناتی ظاهراً اداره ایدن فعالیت مبدله و محوله لر دن مرکب مجموعه بی پایان ایچنده کندیسنه ترتب ایدن معما کبی بروظیفه بی ده توکنمز بر همت و غیرت موهوبه اینه ایفا ایلمکده در .

ضمیر بشر ، بر غایه مجهوله لیه طوغری وقوع بولان شو جریان سریع اوکنده بیهوده متحیر اولور . نوعاً ید اختی ارنده اولیه رق اعمار و آثار ایتمکده اولدینی بوجرم سماویده بولنسنده کی حکمتی ادراک ایچون بی سود متفکر بولور . کنسندی مقدراتی اداره ایدن لایتغیر قوانینک تنوع بی نهایتی آنک حوصله ادراکنه صیغما دینی کبی ، بتون وقوف و عرفان بشر ، کندیسنه انجق اشخاص واقوام اوزرنده آتاری تجلی ایدن بر « قدر » بشریتکده منقاد اولدینی جملاً ارانه و اثبات ایدر .

تاریخ ، نهایت الامر ، بوقوانین دائمه نك توافق ایتدیگی ترکباتدن متولد برسلسله احوال و وقایع دکلیدر ؟ تاریخ ، انسان ایچون ، بعدالوقوع آثارندن استدلال اولنان ، و انجق اوزمان حس تجسس فطری بی ارضا ایچون ایضاح و تفسیرینه چالیشیلان بر سلسله متصله مقدراتدن بشقه بر شمیمیدر ؟

شرقی غربدن آیران تضاد بی امان و خصومت غرضکارانه بی - که بالنتیجه نوع بشرک انبساط طبیعیه بر صورت مشؤمه ده تأثیر و بونی بر چوق عصر لر تأخیر ایتمشدر - قبل الوقوع کیم دراک ایده بیلیردی ! بونکله برابر ، بشرک اخوت و یکو جودیسى فکری نك ناشر و مروجی اولان بومسلمان شرق ، نور بمعرفت محصولدارینی هنوز دور وحشته بولنان اوخرستیان غربه بول بول نشر ایتش و مدنیت غربیه نك انکشاف و انبساطه بیوک بر قوتله خدمت ایلش ایدی .

بناءً علیه ، درجه ادراک و تمیز بشر نقطه نظرندن باقیلجه ، مدنیتک ، دائماً اشکال اخیرده سنده متجلی اوله رق برندن دیکرینه انتقال ایتدیگی شواکی قسم بشر آراسنده ، شرقک بوطور و حرکت منعمانه سی ، متمتع الانحلال و متعدد الاشکال مناسباتی و اشتراک تصورات و حسیاتی تأسیس و تولید ایده چکدی !

فقط حکم قدر بونک خلافتده ظهور ایدرک غربک او آرا لقی متعصب و خرسیتیان بر هیئت رهبانیه نك تحکمی آلتنه بولنسنی ایجاب ایتدیرمش ایدی . اوله بر هیئت که ، بیوک بر غیبت و افراط ایله مدانعی بولنیدینی بر دینک عقیده سنک بتون حکم و نفوذینی محافظه ایچون اداره روحانیه سنه کندیسنی تودیع ایتش اولان وجدانلری نور معرفتدن محروم براقق خصوصنده اصلا تردد ایتزدی .

قدر ، حس اخوت و یکو جودى نك تزه و انکشاف ایده چکی

ایشته مرحومدن نه زمان بحث اولنسه « علمنه ، فضله ، سیاستنه سوز یوقسه ده مع التأسف ملحد ایدی ، نبوته اینا نمازدی » دیر لر که اکلادان ، دیکله مه دن سویلنان شوسوز لرك نردن چیقیدینی کورولبور .

ایکی خاصیت ایدر باطل و حقی تمیز :

بری تدقیق خبردر ، بری تعمیق نظر .

محمد عاکف

خطبه

-- ۱۲ --

الحمد لله مفيض الرحمة على عباده الصالحين . الحمد لله ضامن النصر للمتمسكين بالدين . الحمد لله مجدد العايبه لاهل العنايه باليقين . الحمد لله في جميع الدهور والاقوات . اشهد ان لا اله سواه على العرش استوى . و اشهد ان سيدنا محمدا ما ضل عن الحق وما غوى . اللهم صل وسلم على هذا النبي الذي حوى ما حوى . و على آله و صحبه اهل الخيرات والبركات . « اما بعد فيا بني آدم » مضى على احوالك من هذا العام محرم و صفر . و تلاها الربيعان بما هو ادهى و امر . و ها هو شهر جمادى الاولى بين يديك حضر . فعلى اى شئ عزمت يا صاحب النيات . ان كنت حقيقة ممن اعتبر بالكلام الماضى وتأثر . ان كنت حقيقة ممن تأسف على سوء الحال و تحسر . ان كنت حقيقة ممن جرى فيه دم الايمان و تحدر . فقل رب تبت ندمت على ما فات . يمضى العمر علما فعاما والغرور فيك قائم . يمضى العام شهرا فشهره و انت للفجور ملازم . يسمعك الخطيب خطبا فيخطبا و انت في هواك هائم . تلفتك الحوادث الى اليقظة و انت لا انتباه ولا التفات .

جفوت الشرع و لا باعث الاحب العصيان . هجرت الدين و لا ذنب الا انه دين الديان . تركت السنة و لا داعى الا متابعة الشيطان . ملت لتقليد الفواة و الحب يعمى عن السيئات . هل في الشرع شئ لم يأت على هواك . هل دين الاسلام من ضمن عدك . هل من شروط الادب ان تعصى مولاك . هل من التمدن ترك الواجبات . الغيبة و النميمة و الحسد و الحقد من مساويك و انت تنفيها . العجب و الكبر و الغرور و الفجور من امراضك و انت لا تدوايها . الكسل و الفشل و الجبن و اعمار صفات عرفت بها و لا تخليها . فيك ما فيك فيك اسوأ الصفات . اذا كنت تعادى مولاك بالعصيان فهل الكافر بالطاعة يوالى . اذا كنت لم تعمل بالشرع فهل يعمل به العدو المتغالى . اذا كنت لم تخش ربك فهل يخشاك ربك المتغالى . اذا كنت على المنكرات فمن ينهى عن المنكرات . قل رب اهدنى ولا تخزنى يوم الساعة . قل رب اهدنى و اصلح الافراد و الجماعه . قل رب اهدنى و اتق الله في جميع الحالات .

روى البخارى عن ابى هريرة قال قال رسول الله « ص » كل امتى يدخلون الجنة الا من ابى قيل ومن ابى قال من اطاعنى دخل الجنة ومن عصىنى فقد ابى « صدق رسول الله » .

على شيخ العرب